

Sygn. akt IV U 1338/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: sekr. sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2015 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania M. I.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 29 sierpnia 2014 roku znak: (...)

w sprawie M. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. I. emeryturę od dnia 1 sierpnia 2014 roku.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. na rzecz M. I. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych 00/100) tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt IV U 1338/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 lutego 2015 roku

Decyzją z dnia 29 sierpnia 2014 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440, z późn. zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił M. I. przyznania emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 roku łącznie 26 lat, 11 miesięcy i 23 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 10 lat, 11 miesięcy i 22 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy odmówił przyznania emerytury, gdyż do dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony 15 – letni staż pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. ZUS nie uznał okresu od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku w Spółdzielni (...) jako pracy w szczególnych warunkach, ponieważ zajmowane przez odwołującego stanowiska pracy brygadzysta –

ustawiacz pras, mistrz produkcji, pracownik fizyczny nie zostały ujęte w Uchwale 24 Zarządu Krajowego Związku (...) w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych (...).

Powyższą decyzję zaskarżył M. I., wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie emerytury. Odwołujący wskazał, że w okresie od 1 stycznia 1983 roku do 30 września 1988 roku w trakcie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w S. na stanowisku brygadzista – ustawiacz pras wykonywał pracę w szczególnych warunkach wskazaną w wykazie A dziale III poz. 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Uzasadniając swoje stanowisko ponownie wyjaśnił, że Zakład odmówił przyznania emerytury, gdyż na dzień 1 stycznia 1999 roku odwołujący nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a tylko 10 lat, 11 miesięcy i 22 dni w okresie od 10 stycznia 1972 roku do 31 grudnia 1982 roku.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że M. I., ur. (...), udowodnił na dzień 1 stycznia 1999 roku 26 lat, 11 miesięcy i 23 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 10 lat, 11 miesięcy i 22 dni okresów pracy w szczególnych warunkach, tj. od 10 stycznia 1972 roku do 31 grudnia 1982 roku. Odwołujący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a wniosek o przyznanie emerytury złożył w dniu 25 sierpnia 2014 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od dnia 1 stycznia 1983 roku do 31 maja 2012 roku M. I. był zatrudniony w Spółdzielni (...) w S. w pełnym wymiarze czasu pracy. Od 1 maja 1990 r. odwołujący został członkiem spółdzielni, do tego dnia był zatrudniony na podstawie umowy o pracę. Na początku zatrudnienia od 1 stycznia 1983 r. do 31 lipca 1984 r. pracował przy obsłudze pras hydraulicznych, na których produkowano tworzywa termoutwardzalne (kostki elektryczne) z masy proszkowej. Proszek był wsypywany do matrycy prasy, zgniatany pod ciśnieniem i zgrzewany w wysokiej temperaturze (200 stopni C). Praca ta odbywała się na hali produkcyjnej, gdzie znajdowało się kilkanaście pras. Warunki pracy były bardzo szkodliwe, bowiem z pras wydobywał się gryzący dym i żrące opary; na hali panowała wysoka temperatura. Od 1 sierpnia 1984 r. do 28 lutego 1993 r. M. I. pracował na stanowisku brygadzisty - ustawiacza pras. Nadal pracował na tej samej hali, ale jego praca polegała ustawieniu pras zgodnie z technologią. Zakładał na każdej prasie ciężkie matryce składające się z dwóch części, następnie ustawiał odpowiedni czas, temperaturę i ciśnienie. Ustawień dokonywał nie tylko przed rozpoczęciem pracy przez pracowników obsługujących prasy, ale także w ciągu dnia. Odwołujący sprawował dozór techniczny nad produkcją tworzyw termoutwardzalnych i pracowników obsługujących prasy. Na hali produkcyjnej spędzał 8 godzin, na bieżąco kontrolował cały proces produkcyjny i pracę pracowników, którzy obsługiwali prasy (dozorował 13 stanowisk pracy). Sprawdzał też jakość wykonanej produkcji. Praca brygadzisty sprowadzała się do spisania na koniec dnia raportu zawierającego ilość sztuk wykonanych elementów oraz stanowiska, przy którym zostały wykonane. zostały wykonane. Zarówno odwołujący jak i pracownicy zatrudnieni na hali otrzymywali dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, dostawali również mleko. Dodatek odwołujący otrzymywał do 30 września 1988 r.

Wraz z odwołującym był zatrudniony m.in. J. K. przy prasach, S. T. (1) s.J. na stanowisku kierownika produkcji, S. T. (2) s. W. jako dyspozytor, a od 1986 roku jako kierownik produkcji tworzyw termoutwardzalnych

Okres pracy J. K. w Spółdzielni przy obsłudze pras został przez Sąd Okręgowy w Nowym Sączu w sprawie o sygn. akt IV U 980/13 uznany za okres pracy w szczególnych warunkach.

dowód : świadectwo pracy z dnia 31.05.2012r. k. 31 akt ZUS, zaświadczenie z 7.12.2012r. k. 75 akt ZUS, zaświadczenie z 6.11.2012r. k. 7, zaświadczenie z 10.09.2014r. k. 33, zeznania świadków zawarte w protokole rozprawy: J. K. od 08:10 min do 20:40 min, S. T. (1) od 21:16 min do 32:23 min, S. T. (2) od 32:29 min do 41:13 min, oraz zeznania odwołującego od 41:18 min do 51:55 min., akta SO w Nowym Sączu sygn. IV U 980/13, akta osobowe

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach sprawy i aktach ZUS, a także aktach osobowych, której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującego się oraz świadków: J. K., S. T. (1) s. J., oraz S. T. (2) s. W., uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne, wzajemnie zbieżne i zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Świadkowie pracowali wspólnie z odwołującym się i szczegółowo wskazali na czym polegały szczególne warunki jego pracy. Ich zeznania korespondują z dokumentacją osobową dotyczącą pracy odwołującego się, a także z zeznaniami odwołującego się. Świadkowie zgodnie zeznali, że odwołujący wykonywał prace przy obsłudze pras i sprawował dozór nad procesem produkcji stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a ich zeznania uzupełniały się z twierdzeniami odwołującego.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie M. I. w świetle poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych zasługuje na uwzględnienie.

Według art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Zgodnie z ust. 2 art. 32 cyt. ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Z kolei ust. 4 cyt. przepisu stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Z powyższego wynika, że w celu ustalenia, czy odwołującemu się przysługuje emerytura w wieku niższym, niż wynikający z art. 27 ust. 1 przywołanej ustawy (tj. w wieku niższym niż 65 lat w przypadku mężczyzn), należy odwołać się do przepisów dotychczasowych, w szczególności do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, z późn. zm.). Zgodnie z § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Stosownie do § 4 ust. 1 w/w rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W świetle § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy stwierdza zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych

warunkach. Natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okoliczności także w oparciu o inne dowody. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, stąd też w przedmiotowej sprawie Sąd – wobec nieposiadania przez odwołującego świadectwa pracy w szczególnych warunkach - dopuścił dowód z zeznań świadków i akt osobowych na okoliczność wykonywania przez niego pracy w szczególnych warunkach.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie był fakt, iż odwołujący się osiągnął z dniem (...) wiek 60 lat życia i w dniu 1 stycznia 1999 r. posiadał wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat, w tym 10 lat, 11 miesięcy i 22 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Sporną okolicznością, stanowiącą przeszkodę do przyznania odwołującemu się wcześniejszej emerytury, o której mowa w art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych było to, czy praca, którą M. I. wykonywał w spornym okresie od 1 stycznia 1983 roku do 30 września 1988 roku w Spółdzielni (...) w S. może być uznana za pracę, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), a więc czy była to praca wymieniona w załączniku do tego rozporządzenia w wykazie A.

Za pracę w szczególnych warunkach uznać należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia. Zgodnie z wykazem A, dział III pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uważa się prace wykonywane przy obsłudze pieców grzewczych, młotów, pras, kuźniarek, walcarek obręczy i kół, walcarek gwintów i wiertel, ręczna obróbka na gorąco oraz regeneracja oprzyrządowania kuźniczego. Ponadto w wykazie A dział III pkt 47 w/w rozporządzenia wymieniono produkcję wyrobów spiekanych z proszków niemetali. Z kolei w dziale XIV pkt 24 do prac w warunkach szczególnych zalicza się dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało jednoznacznie, że praca odwołującego od 1 stycznia 1983 r. do 31 lipca 1984 r. była pracą w szczególnych warunkach, bowiem w tym czasie odwołujący w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy obsłudze pras, przy produkcji wyrobów spiekanych z proszków niemetali. Od 1 sierpnia 1984 r. do 30 kwietnia 1990 r. (do dnia pozostawania w stosunku pracy) wykonywał nadal prace przy obsłudze pras (ich ustawianie) oraz sprawował bezpośredni dozór techniczny nad produkcją w/w wyrobów, kontrolując pracę osób obsługujących prasy.

Udowodniony przez M. I. okres pracy w szczególnych warunkach na dzień 1 stycznia 1999 roku, tj. na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, łącznie z okresem uznanym przez organ rentowy, przekroczył wymagany dla uzyskania wcześniejszej emerytury 15- letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Mając powyższe na względzie Sąd - na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz powołanych wyżej przepisów prawa materialnego - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał M. I. emeryturę od dnia 1 sierpnia 2014 roku tj. od miesiąca złożenia wniosku (pkt I wyroku).

Sąd – na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2012 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz. 490 zm.) - zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. na rzecz M. I. kwotę 240 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego (pkt II wyroku).